

HODNOCENÍ PŘEDNÁŠKY PRO ODBORNOU VEŘEJNOST

Masarykova univerzita	
Fakulta	filozofická
Obor řízení	obecná a diachronní lingvistika
Uchazeč	Samuel Bidaud
Datum přednášky	16. 12. 2021
Téma přednášky	<i>Lucien Tesnière, ses idées et leur modernité</i>
Přítomno posluchačů (počet)	17
Pověření hodnotitelé (členové komise)	Prof. Mgr. Lic. Lenka Zajícová, Ph.D. Prof. PhDr. Jan Radimský, Ph.D. Doc. Christophe Cusimano Prof. PhDr. Petr Kyloušek, CSc.

Veřejná přednáška Samuela Bidauda, která proběhla distančně, byla jasně a přehledně strukturovaná. Ke kladům nutno přičíst i to, že habilitand koncipoval svůj výklad nejen vysoce odborně, ale že jeho odborný výklad byl srozumitelný i těm, kdo se na lingvistiku nespécializují. Byla to veřejná přednáška v tom nejlepší smyslu.

Základním mottem výstavby prezentace byl přínos Tesnièerovy koncepce synchronie v jednotlivých oblastech: v teorii, analýze syntaxe, v typologii jazyků, při výuce jazyků a překladu. Habilitand v této souvislosti kontextualizoval Tesnièerovo působení v rámci dobových lingvistických koncepcí a vymezil je odkazem na Meilleta, Saussura a na metodologii Gilliéronova a Edmontona z Jazykového atlasu Francie.

Část věnovaná Tesnièerově teorii poukázala na některá důležitá východiska: primát syntaxe, autonomii syntaxe a ústřední postavení slovesa, rozlišení na sobě nezávislých plánů — strukturálního a sémantického. Teoretické náhledy byly rozvedeny do několika hlavních bodů, jako je dvojí rovina syntaxe — strukturální a lineární—, vztah mezi langue a parole, koncept translace a problematika valence.

U Tesnièerovy typologie jazyků zdůraznil Samuel Bidaud rozdíl mezi jazyky strukturně odstředivými (*centrifuges*) a dostředivými (*centripètes*) a v té souvislosti poukázal na Tesnièerovy myšlenkové vazby ke gramatikům z Port-Royal i na aplikaci jeho typologie na jazykové areály.

Závěr přednášky pak poukázal na Tesnièerovy přesahy v oblasti didaktické, zejména na jeho učebnici ruštiny, a na jeho přístup k překladům.

V diskusi, která po přednášce následovala, se habilitand vyslovil k vícero otázkám. Doc. Pešek poukázal na problematičnost oddělování syntaxe od sémantiky a na otázku, jak Tesnièere řešil v rámci linearitu perspektivu větnou. Doc. Cusimano upozornil, že etymologické hledisko přítomné v translaci relativizuje statut synchronie. Jeho další otázka pak mířila k teoretickému přínosu Tesnièerovy koncepce valence a důvodům, proč není ve valenčních gramatikách dostatečně zmiňován. Prof. Zajícová se tázala na možné souvislosti mezi Tesnièerem a Noamem Chomskym. Prof. Radimský se zajímal o taxonomii verbo-nominálních konstrukcí z hlediska Tesnièerovy koncepce syntaxe.

Samuel Bidaud na vznesené dotazy a komentáře pohotově a jasně odpověděl.

Závěr

V uzavřeném jednání hodnotící komise došla k závěru, že přednáška Samuela Bidauda, **Lucien Tesnière, ses idées et leur modernité**, přednesená v rámci habilitačního řízení, **prokázala** dostatečnou vědeckou kvalifikaci a pedagogickou způsobilost uchazeče, standardně požadovanou v rámci habilitačních řízení v oboru obecná a diachronní lingvistika.

Brno dne 16. 12. 2021

Prof. Mgr. Lic. Lenka Zajícová, Ph.D.
Prof. PhDr. Jan Radimský, Ph.D.
Doc. Christophe Cusimano

Prof. PhDr. Petr Kyloušek, CSc.